

„Poletel bi, poletel bi . . .!“

(Silhueta. — Spisal *Fran Meško.*)

Ko je sneženi zimski plašč zagrinjal premrlo zemljo, starega Vida navadno ni bilo na dan. Sedel je pri zeleni, ilnati peči, grel si stare, izsušene ude ter nekako topo, kakor brezmiselno zrl skozi majhna okna v svet, kjer so se izpod nizko poveznjenega, svinčeno-sivega neba dan za dnevom sipali debeli kosmiči.

In ko je ponehal divji metež, je zavladala zunaj ledena zima.

Pri oknu sedé na nebarvanem, prosto zbitem stolcu, pa je predla Anica. Bila je mladenka kakih sedemnajstih let. Zapustila mu jo je njegove žene sestra, ki je umrla pred tremi leti.

Anica je bila jedina podpora Vidovi starosti . . .

In ko se je za svetlih, jasnih zimskih dnij prebudil starec iz svoje apatije, je vprašal svastično s težkim, počasnim glasom:

„Anica, ali ne pojdeva pred hišo na sveži zrak?“

In Anica je za trenutek ustavila drdrajoče kolo ter odgovorila z zvočnim glasom:

„Ne, uječek, zunaj je premrzlo.“

„A — premrzlo . . . praviš . . .“

In starec je povetil sivolaso glavo ter se privil tesneje k peči. —

Le o posebno toplih dneh, ko so se solnčni žarki s pomladno toploto upirali v zemljo, je privedla Anica starca, podpiraje ga z obema rokama, pred hišo.

In stari Vid je sedel na nizkem stolcu ter nemo zrl pred-se. V daljavo ni mogel zreti, ker se je sneg lesketal v solnčnih pramenih, kakor bi bilo celo polje posuto z brušenimi demanti. In ta blišč in lesk je jemal vid njegovim starim in slabim očem.

Čez kako urico pa je začel od zime drgetati in Anica ga je morala spraviti nazaj v sobo.

* * *

Ko so zavele od juga tople sape ter napolnile z mlačno, dobrodejno toploto vzduh, ko se je začel taliti sneg ter se kazala mokra, črnikava zemlja — tedaj je Anica zopet privedla ujca pred kočo.

In tedaj je cele ure presedal na svojem nizkem stolcu.

Oči so mu nemirno, nekam plaho plule v daljavo. Navadno brezizrazne, so dobivale v tem času za par trenutkov čuden izraz, nekak mladosten blesk.

Včasih si je potegnil z velo, drhtečo roko preko čela in čez oči, kakor bi se hotel nečesa spomniti, nečesa se domisliti.

A ko je nekoliko časa pomišljal, je žalosten stresel staro glavo, da so mu zatrepali beli, redki in dolgi lasje.

In zopet se je pogreznil v nemo brezčutnost.

Le ko so začele z juga priletavati brzokrile lastovke, se je bolj oživil.

Dolgo, dolgo je zrl včasih za jatami tic. Oči so mu začele sevati, osinjeli, rumeni obraz mu je pobarvala za hip lahna rudečica in včasih je z drhtečim, počasnim, zategnjenim glasom zapeval:

Poletel bi . . . poletel bi . . .

A drugega ni več vedel.

In poklical je Anico.

„Anica . . . zapoj mi ono . . . ono . . . o Lojzetu.“

In Anica je zapela s tihim, nežnim glasom, nekoliko zateglo in drhteče, kakor jo je bil že pred leti naučil starec sam:

Čez doline, čez doline
In čez gore strme,
Poletel bi, poletel bi
K vam na krilih brzih . . .

Starec pa je z velikimi, krvavo-belkastimi očmi bulil v sinji zrak za lahkokriliimi ticami ter ponavljal kakor v snu:

Poletel bi . . . poletel bi . . .

Potem pa je zopet sklonil glavo ter se zamislil.

A spomin mu ni več dobro služil.

In poklical je zopet Anico.

„Anica ... Anica ... dete moje ...“

„Česa želite, ujček?“

„Anica, sedaj je jesen, ne res?“

„Ne, ujček ... pomlad je.“

„Ka-a-j — ha?“

„Pomlad!“

„Pomlad?“

Starec je nekoliko pomislil.

„Torej ne odpada listje?“

„Ne — sedaj še drevesa komaj začno zeleneti.“

„Kaj — zeleneti?“

In zopet se je zamislil ...

„Torej pomlad ... pomlad ... ne, pomladi ni bilo.“

In zopet se je zamislil.

„Anica ... dete moje!“

Zopet jo je klical s tihim, nekam boječim glasom.

„Anica — pa tice se sedaj vendar-le selijo?“

„Ne, sedaj se vračajo iz toplejših krajev.“

„Vračajo ... ne, tedaj ni bilo ...“

Zopet je nekam žalostno umolknil.

Čez nekaj časa pa je zopet klical sva-stično.

„Anica — povêdi me v sobo ... Ko pa bodo tice odhajale, in ko bode listje rumenelo in padalo raz drevje, mi povej ter me povêdi pred hišo.“

„Bom, ujček!“

* * *

O toplih pomladnih dnevih ga je privêdla dan za dnevom na trato pred kočo.

In dan za dnevom se je godil približno isti prizor, dan za dnevom je starec izpraševal isto ...

Po leti ga je spravila v senco pod veliko hruško za kočico. In tam je posedaval po cele dneve v mehki travi ter zrl v zeleno vejevje, slušal petje tic, gledal po zeleneči, cvetoči naravi ter mrmral:

„Ne — o takem času ni bilo!“

In kakor bi sam sebi ne verjel, je poklical mladenko:

„Anica — ne res, o takem času ni bilo?“

Stare, slabo se svetlikajoče, trudne oči je na široko odprl ter zrl s težkim pričakovanjem v mlado, nekoliko blede, zamišljeno zročo devo.

Anica pa je že vedela, kaj misli stari mož.

„Ne, ujček — jeseni je bilo, jeseni ...“

„Jeseni!“

Starec je pomislil, je-li res bilo jeseni.

„Jeseni?“

„Da, ujček, ko listje porumeneva in odpada, ko se tice selé na jug — tedaj je bilo.“

Starec je prikimal.

Stari, nagubani obraz se je za trenutek nabral v še žalostnejše poteze in z drhtečim, skoro plakajočim glasom je govoril:

„Da, da, — tedaj je bilo. — Anica, slušaj in pomni: Ko bo rumenelo listje ter šušté padalo raz drevje, in ko bodo tice odletavale na jug — tedaj mi povej, gotovo mi povej!“

* * *

Dnevi so bili krajši in krajši.

Solčni žarki so izgubljali polagoma svojo žgočo in pekočo moč.

Po nekoliko mrzlih in vlažnih jutrih je polnila celo dolino belkasta, gosta megla, da se je dozdevalo, kakor bi vas ležala sredi belkastega jezera.

In ta megla in mrzle sape so polagoma rumenile zeleno drevesno listje.

In ko je zavela kaka sapica, so listi, kakor v temni slutnji bližnje smrti, žalobno pošepetavali. In list za listom se je odklepil od veje ter v krogih padal na mrzlo zemljo.

V zvonikovi lini pa so se zbirale lastavke ter v obilnih jatah plule proti toplemu jugu.

In za njimi so se selili žerjavi. Hripavo so kričali visoko pod oblaki ter v koničastih trikotih polagoma speli v drugo domovino.

In vse druge tice selivke so letele čez vaško kočo.

Tedaj pa se je starec čudovito oživil.

„Anica“, je klical z nekako prerojenim glasom, „Anica, ne res, sedaj odpada drevju listje in tice se selé na jug?“

In dekle je odgovarjalo s svojim nežnim, visokim, nekoliko pevajočim glasom:

„Da, ujček, tice se selé in listje odpada, jesen je!“

„Jesen... jesen...“

Starec je vidno oživel.

V otrplih udih je zopet čutil pluti toplo kri, stari udje so se mu gibali živeje in čvrsteje, oči so mu zrle jasneje.

Razločno je videl jate selečih se tic. Spoznaval jih je. — Videl je rumeno listje dreves, videl, kako odpada, kako se kopiči pod suhotnim drevjem, to-le pa štrli z goliimi vejami v nebo.

Sedaj se je spominjal starec cele pesmi.

In peval je s svojim tihim, turobnim, zateglim glasom:

Čez doline, čez doline
In čez gore strme
Poletel bi, poletel bi
K vam na krilih brzih...

In ko je odpeval te vrstice, je sklonil glavo ter se zamislil.

In jasno se je spominjal vsega.

Poklical je Anico.

„Anica — še li veš, kako je bilo — saj sem ti pravil.“

„Vem... vem...“

„Veš torej... tedaj pa se lahko nekoliko porazgovoriva o njem.“

„Da!“

A starec še ni začel. Nekaj mu je še težilo srce.

„Predno začneva, moram te še opomniti, da ne pozabiš venca za naše grobove.“

„Ne zabim.“

„Ne... ne... gotovo ne smeva zabiti!“

Potem pa sta začela govoriti o nekdanjih dneh...

* * *

Da, da — tako je bilo. Toda to je bilo že davno, davno...

Tedaj je bil Vid še mlajši, mož v najboljših letih.

Vid Kolar je imel svojo posest koncem vasi. No, bogat ni bil ravno čez mero, a toliko je vendar imel, da je lahko živil sebe

in ženo Katro. In pri tem še sta lahko položila nekaj na stran — za stare dni in za deco.

A z deco sta imela Kolarjeva nesrečo.

Prvo dete je umrlo takoj po porodu, drugo je živelo le nekoliko čez leto dnij.

Potem pa ni bilo nobenega več.

To pa ju je močno žalostilo.

In molila sta in prosila dan za dnevom, naj blagoslovi Bog njun zakon ter jima pošlje potomca, da bi imelo njuno življenje vsaj nekaj smoter in njuno delo nekako nalogo.

In res ju je Bog uslišal.

Nista bila ravno več mlada, ko sta dobila sinčka, kateremu sta dala ime Lojze, ker se je rodil ravno na dan pred sv. Alojzijem.

To je bilo veselje v hiši! Kar nagledati se ga nista mogla. Vedno sta stala pri zibelki ter ga motrila in občudovala kakor nekaj čudež.

„Kako pametno gleda — glej ga no, oče!“

„Ha, rjave oči bo imel, ta paglavček mali“, je radosten govoril oče Vid.

„Da, in kako se mu svetijo!“

„Saj res!“

„In kako je debel, kar sama mast ga je.“

„Da bi bil le zdrav... He, Katra, s tega še bo nekaj, to se mu vidi že sedaj.“

„Bog daj, Bog daj!“

* * *

Lojze pa je rastel hitro in krepko.

Roditelja sta ga obsipala z ljubeznijo.

A kaj naj bo fant, to jima je delalo skrbi.

„Jaz ne bi bila rada, ko bi se moral tako trapiti in mučiti, kakor se midva“, je često govorila mati Katra.

„Tudi jaz bi mu rad preskrbel boljši kruhek.“

„Kaj, ko bi ga dala v mesto v šolo?“

„Jedinec je!“

„Moj Bog — ta zaplata posestva, kaj pa hočeva s tem?“

„No — no... A veš, to stane denar!“

„No, toliko bova že še zmogla.“

„Nekako bi morda že šlo.“

„In ko se Lojze izšla, nama na stare dni tudi lahko kaj pomaga.“

„No, to že — to že!“

„In kaka čast za hišo, če imamo gospoda! Če pa gre v šolo, mora postati gospod.“

„Da, če gre v šolo, mora biti vsekakor gospod.“

Tako sta često modrovala in sklepala Kolarjeva oče in mati.

Ko pa je Lojze spolnil deseto leto in se je kazalo, da ima dobro glavico, je bila povsem določena stvar, da pojde v mesto.

Pod jesen je šlo. Listje dreves je rumenelo in tice so se selile na jug.

Tedaj pa je nekega meglenega jutra napregel sosedov Tinče najlepšega konja ter naložil na lični voziček Vida, sina mu Lojzeta in nekoliko prtljage.

Odpravljali so se v mesto.

Mati se je jokaje poslavljalala od sina.

„Priden bodi“, je klicala za vozom, „ter Boga ne pozabi!“

Lojze pa si je na skrivnem brisal solze ter se še često ozrl nazaj na rojstveno kočico.

V mestu mu je oče priskrbel stanovanje in hrano, stisnil mu v roko nekaj drobiža, podal mu še precēj lepih naukov ter se odpeljal s Tinčetom domov.

In Lojze je začel študirati.

Na Kolarjevem domu pa je bilo sedaj nekako pusto.

Listje krog hiše je bolj in bolj odpadalo z drevja, lastavke so se selile izpod kapa ter odletele v svoje prezimišče; Lojze ni več skakal in kričal okrog oglov.

Vid in Katra sta često govorila o njem. Vsak mesec pa sta šla jedenkrat v mesto pogledat k njemu ter mu nesla po cele jrbase jabelk in kruha, ker v mestu malo kuhajo, otrok pa rad jé.

In tako je potekal čas.

Meseca mal. srpana vsakega leta pa je prihajal sin domov na počitnice.

Ko pa je zopet rumenelo listje ter so se selile lastavke, pa je sosed zopet zapregel ter ga popeljal v mesto...

Vsako leto je prihajal Lojze domov večji, bolj učen in bolj gosposki.

Ko je postopal okrog doma s tesno suknjico in s širokimi hlačami, čitajoč v lični knjižici z zlato obrezo, so se ga stariši neizmerno veselili ter si z zadovoljstvom mislili:

„Gospoda pa bomo vendar-le imeli!“

Ko je po nedeljah, puščaj cigaretko, polagoma korakal v cerkev ter se nekam oblastno oziral okrog sebe, so pogledovali ljudje za njim ter si mislili:

„Prav gospod je že!“

Če pa je Lojze srečal ravno katero znanko, je na lahno privzdignil okrogli klobuček, katerega je nekoliko po strani nosil na črnih kodrih, se malce nasmehnil ter pozdravil z zvenečim glasom:

„Dobro jutro, Minica!“

In vsa dekleta so bila tega mnjenja, da Kolarjev študent ni napačen človek in da bo gospod, kakor mora biti.

Ko sta ga doma oče ali mati popraševala, ali misli iti v lemenat, se je le na lahno nasmehnil ter odgovarjal, da je do tega še dovolj časa, da si do tedaj še lahko vse premisli, kako in kaj.

Starišem pa ti odgovori niso bili baš posebno všeč.

„Saj veš, Lojze, česa midva želiva“, sta mu govorila o takih prilikah roditelja ter mu skušala dokazati, da je duhovski stan srečnejši kakor so vsi drugi stanovi.

Lojze pa je molčal.

* * *

Kolarjev študent je dovršil gimnazijo. Bil je na razpotju. In težko je, voliti si na tem razpotju pot — novo in vendar pravo pot.

Ljudje so ugibali, kam da pojde.

„Ne bo baje gospod“, nekam drugam misli potegniti“, trdili so jedni.

„Eh, čenče, kaj drugega pa hoče biti“, dejali so drugi.

„Profesor baje bo.“

„Smešno! Kje pa ima denar za študije?“

„Pravijo, da dobi nekje veliko podporo.“

„Ne verujte, nikar ne verujte! Iz tega ne bo gotovo nič.“

In ugibali so vse mogoče.

Oče in mati sta težko pričakovala, da se sin odloči.

Študent je hodil zamišljen po gozdovih ter je gledal zeleno vejevje in slušal petje tic. Po cele dneve je izostajal.

Ko pa se je na večer vračal domov, ga je mati včasih proseče nagovorila:

„Pa bi vendar šel h gospodu župniku, da bi naredila prošnjo za bogoslovnico.“

„Eh, saj se še ne mudi“, je na kratko odgovoril sin ter šel svojim potem.

Mati pa je na skrivnem brisala solze.

* * *

Ko pa je začelo rumeneti listje na drevesih in so se selile tice v toplejše kraje, je naznanil Lojze starišem, da gre na — Dunaj študirat za profesorja.

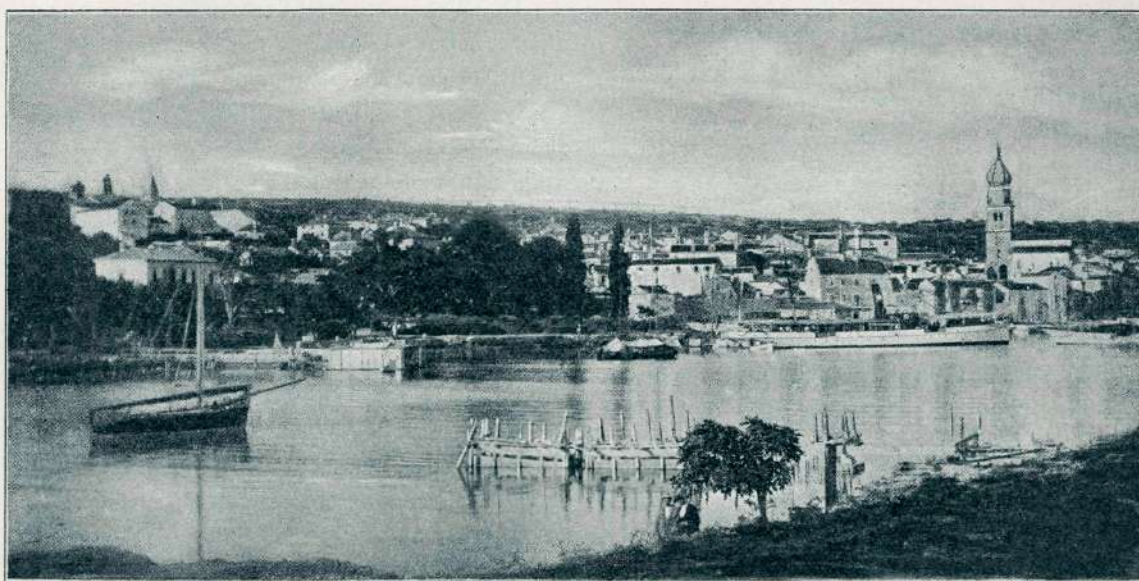
To je bil za stariše hud udarec, ki jim je podrl celo vrsto nád in osnov.

„Idi, kamor hočeš“, se je jezil oče, „a od naju ne zahtevaj in ne pričakuj ničesar več. In domov ti tudi ni treba več hoditi.“

Sin je slušal te trpke besede s sklonjeno glavo.

V srcu ga je nekaj zabolelo, neizrečno zabolelo.

Mati pa je tiho plakala.



Mesto Krk. (Na otoku Krku.)

Drugi dan na vse zgodaj, ko je v vasi še vse spalo, je korakal Lojze sam samcat iz vasi, noseč v jedni roki lahen kovčeg, v drugi pa drobno palico.

* * *

V vasi so takoj trdili vsi, da so že davno vedeli, da ne bo „gospod“ iz njega, ker je preveč gizdav, ker je vedno pogledoval za dekleti, ker ni rad zahajal v cerkev, ker je vedno dobival neka čudna pisma, ki so ga še bolj zmešala in zmotila.

In kdor je srečal Lojzetova roditelja, vsak je na dolgo in široko izpraševal, kako

„Dom in svet“ 1898, šte. 7.

in kaj, zabavljal čez pokvarjenega sina ter prerokoval, da se mu bo slabo godilo v svetu, ker ne sluša starišev.

Oče Vid je polagoma premagal jezo in nevoljo proti sinu. Celó hudo mu je bilo, da ga je odpravil na tako osoren način.

Mati pa se kar ni mogla potolažiti. Bolj in bolj se je oglašalo materino srce ter hrepenelo po sinu, kateremu se baje — kakor so trdili drugi dijaki — na Dunaju ni go-dilo najboljše.

Začela je hirati in pokašljevati.

In ko je prihodnjo jesen odpadalo listje in so se tice selile na jug, so pisali na

Dunaj Lojzetu, naj hitro pride, če še hoče mater videti živo.

In res je prišel.

Bil je bled in upadlega obraza.

Ko pa ga je bolnica vprašala s slabim in tihim glasom, kako se mu godi, se je posiloma nasmehnil ter dejal:

„Prav dobro!“

Materino oko pa je le predobro videlo, da trpi sin bedo in pomanjkanje. In to ji je zagrenilo še zadnje trenutke.

Čez teden dni so pokopali Kolarjevo Katro, Vidovo ženo, Lojzetovo mater.

* * *

Lojze je šel zopet na Dunaj.

Vid je ostal sam v svoji koči. A nič, niti življenje ga ni več veselilo.

Čutil se je osamelega in zapuščenega na svetu.

Pri tem pa se je čudovito hitro staral.

Delal ni več mnogo. Po cele dneve je presedal pred hišo ter se ni brigal niti za kravo in par svinj v hlevu, niti za kaj drugega.

Da bi ne šlo vse v nič, je prišla k njemu v koč sestra pokojne mu žene Katre, vdova po nekem gostaču, s svojo majhno hčerko Anico. Skrbela je za Vida in za koč.

Ta pa se je bolj in bolj staral in bolj in bolj umiral za celi svet.

Ves je postal nekako lesen, brez življenja.

Le na jesen — tako proti vsem Svetnikom — je oživel. In tedaj je naročil svasti, naj preskrbi venec.

Na vseh vernih duš dan je ponesel venec na grob pokojne žene.

In naj je bilo še tako mrzlo in hladno, je vendar celi dan preklečal in presedel na grobu.

Polagoma, polglasno je molil očenaš za očenašem — za pokojnico in za sina Lojzeta.

Po velem, suhem obrazu pa so mu tekale goste, debele solze.

* * *

Koncem nekega poletja, kaka tri leta izza materine smrti — je Lojze pisal očetu dolgo pismo.

Pisal je, da nekoliko boleha in da mora ležati. A skoro bo bolje, skoro, saj že čuti, da se mu vrača zdravje.

Potem pa bo dovršil izpite ter se vrnil v drago domovino, v kateri že tako dolgo ni bil. Niti v počitnicah ni mogel domov, ker je moral tudi v počitnicah poučevati.

Sedaj pa skoro pride!

O, kako si želi domov — na materin grob, k dragemu očetu!

Pismo pa je sklenil s temi-le stih:

Čez doline, čez doline

In čez gore strme

Poletel bi, poletel bi

K vam na krilih brzih!

Oče Vid je nešteto krat prebral to pismo.

In čakal je sina. A dan za dnem je mineval, Lojzeta pa vendar ni bilo.

Nekega jesenskega dne pa dobi zopet pismo. Bilo je od nekega sošolca Lojzetovega. In ta-le je pisal, da je Lojze umrl v dunajski bolnišnici za jetiko, in da je njemu naročil, naj sporoči po smrti to žalostno vest staremu očetu.

Oče Vid ni mogel umeti tega pisma. Anica mu ga je morala zopet in zopet prebrati, in vendar je še vedno popraševal, je-li res tako pisano v pismu.

Ko je pa umel to grozno resnico, je še bolj odmrli svetu.

Z nikomer ni več govoril. Le posedal je v hiši in pred hišo ter mislil na ženo in na Lojzeta, katera je že krila zemlja.

Sestra je skrbela zanj, kolikor je le mogla. A neko zimo se je prehladila in čez štirinajst dni je umrla.

Tedaj pa sta ostala starec in Anica sama.

Anica je skrbela za ujca kakor poprej njena mati.

Stari Vid pa je postal sčasoma popolnoma otročji.

Jedino delo še mu je bilo, da je recitiral pismo Lojzetovo.

A polagoma je tudi tega pozabil. Le oni stih so mu še ostali v spominu:

Čez doline, čez doline

In čez gore strme

Poletel bi, poletel bi

K vam na krilih brzih.

mora
čuti,
vrnil
olgo
mov,
ti.

In ko je sedeval pred hišo, je sedaj in sedaj recitiral te stihe z zateglim, pevajočim glasom.

In čez nekaj časa je že popolnoma peval. A tekom časa je zabljal tudi stihov.

Le ko je videl v zraku pluti tice, se je spomnil onih besedic:

Poletel bi, poletel bi...

Tedaj pa je poklical Anico, da mu je zapela celo kitico.

In ob takih prilikah jo je vedno izpraševal, če je že jesen.

Res, ko je prišla jesen, ko so se selile tice in je odpadalo drevju rumeno listje, se je starec čudno oživil.

Tedaj mu je morala Anica pripovedovati o pokojnem Lojzetu in materi njegovi vse, kakor je on sam nekdanj njej pripovedoval.

In starec je slušal in slušal, prikimaval z glavo ter se povsem zamislil nazaj v nekdanje dni.

Ko sta že dovolj pokramljala, je mrmraje peval s svojim tihim glasom celo kitico. Poleg pa je z glavo kakor po taktu prikimaval. — Jesenski veter pa se je igral z njegovimi dolgimi, snežnobelimi lasmi.

* * *

Na vseh vernih duš dan je Anica oblekla ujca v najlepšo obleko.

In šla sta na grobove.

Polagoma sta stopala skozi vas. Anica je z jedno roko podpirala starca, v drugi pa je nesla venca za grob tete Katre in njene sestre, matere Aničine.

Čestokrat se je starec moral oddahnuti. A naposled sta vendar dospela na pokopališče.

Položila sta venca na grobova, prižgala lučice ter celo popoldne premolila na grobovih.

Ko pa sta se neke jeseni vračala raz grobove, je hipoma rekel starec Anici:

„Anica, dete moje — zadnjikrat si me živega povédla na grobove. Prihodnjič me ponesó štirje možaki v tesni postelji ter me položé k mojim dragim.“

„Ne, ne, ujček, saj ste še močni.“

„Ne, Anica, bolj mrtev sem že kakor živ, bolj mrtev, dete moje.“

Polagoma sta šla dalje. A čez nekaj trenutkov je začel starec tožiti:

„Ko bi še vsaj Lojze počival v domači zemlji! A v tujini so ga zagrebli. In grob njegov je zapuščen, pozabljen.“

In starcu so se po velem licu usipale svetle solze.

* * *

Prihodnjo zimo pa je stari Vid legel.

Tiho je bilo v sobici.

Starec je ležal mirno na postelji ter polagoma vzdihal. V drobnih, suhih rokah je držal molek z velikim križcem.

Kalne oči je upiral v strop.

V sobi sta bila Anica in Kolarjeva sosedica, ki je prišla včasih, da kaj pomore Anici in kaj poskrbi za bolnika.

Starec je polagoma obrnil oči v stran ter del s tihim, prosečim glasom:

„Anica, čutim, da se bliža konec. Prižgi svečo ter še jedenkrat zapoj ono — saj veš.“

Soseda je prižgala blagoslovljeno svečo, ki je bila že pripravljena za ta trenutek. Anica pa je zapela s tihim, zajokanim glasom:

Čez doline, čez doline

In čez gore strme

Poletel bi, poletel bi

K vam na krilih brzih.

Starec je gibal z ustmi. A slišati ni bilo nobene besedice iz njih.

Tesneje je stisnil molek in veliki križec ter tiho, mirno zaspal večno spanje.

Njegova duša pa je čez doline in strme gore na brzih krilih poletela v jasne višave.